

České vysoké učení technické v Praze

FAKULTA DOPRAVNÍ

Ústav dopravních systémů

Horská 3, 128 03 PRAHA 2

<http://www.fd.cvut.cz>

Ideová studie parkování

NA NÁMĚSTÍ REPUBLIKY V SOBĚSLAVI

říjen 2016

Objednatel:

Město Soběslav

Jihočeský kraj, okres Tábor

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE:

Název akce:

IDEOVÁ STUDIE PARKOVÁNÍ NA NÁMĚSTÍ REPUBLIKY V SOBĚSLAVI

Stav:

17. 9. 2016	1. návrh k diskusi
29. 10. 2016	verze k projednání na MÚ

Objednatel:

Město Soběslav

náměstí Republiky 59, 39 201 Soběslav

P.O. BOX: 42

Zastoupený:

ve věcech smluvních starostou města Ing. Jindřichem Bláhou

3

Zhotovitel:

České vysoké učení technické v Praze Fakulta dopravní

Ústav dopravních systémů

Horská 3, PRAHA 2, 128 03

zastoupený děkanem fakulty prof. Dr. Ing. Miroslavem Svítkem, dr.h.c.

vedoucí ústavu a hlavní řešitel prof. Ing. Pavel Příbyl, CSc.

odpovědný řešitel Ing. Dagmar Kočárková, Ph.D., Ing. Zuzana Čarská, Ph.D.

kontaktní telefony +420-224 359 892

kontaktní e-mail pribyl@fd.cvut.cz, carska@fd.cvut.cz, kocarkova@fd.cvut.cz

Obsah

1.	Předmět posudku	5
2.	Podklady pro vypracování posudku.....	5
3.	Současný stav	5
	Plánované úpravy	6
4.	Návrh řešení.....	8
3.1.	Fyzické úpravy parkovacích míst na náměstí.....	8
	Parkování pro rezidenty	9
4.1.1.	Organizace parkování na náměstí	10
4.1.2.	Eliminace využívání parkovacích míst na náměstí jako parkoviště P+R	12
4.1.4.	Parkování u polikliniky.....	12
4.1.5.		
5.	Shrnutí	13

1. Předmět posudku

Tato studie byla zpracována na základě žádosti starosty města Soběslav Ing. Jindřicha Bláhy. Studie vychází z požadavku města na řešení parkování na náměstí Republiky, které má být prvním krokem v komplexnějším řešení dlouhodobě nevyhovující situace s parkováním vozidel v širší oblasti historické části města. Studie neřeší koncepci parkování v celém městě.

Dokument je úvahou o řešení, které nemá a nemůže mít charakter řádného projektu. Přestože se má doprava v klidu řešit pro celé území, může být dílčí řešení parkování na náměstí Republiky pilotním projektem, na kterém se odzkouší nejenom technologie, ale i akceptování systému veřejnosti.

2. Podklady pro vypracování posudku

Pro vypracování tohoto posouzení byly k dispozici následující podklady:

- A. Výkres situace současného stavebního a dopravního uspořádání náměstí Republiky s vyznačením počtu jednotlivých parkovacích stání.
- B. Výkres návrhu nového stavebního a dopravního uspořádání náměstí Republiky s vyznačením počtu jednotlivých parkovacích stání.
- C. „Analýza dopravy v klidu ve městě Soběslav“ (zpracováno: Ing. B. Baladová, City Parking Group s.r.o.), 2014

Dále se uskutečnila diskuse se zástupci města, dvě místní prohlídky a byla zhotovena fotodokumentace.

3. Současný stav

Město Soběslav se rozhodlo řešit dlouhodobě nevyhovující situaci s parkováním vozidel v širší oblasti historické části města. Za tímto účelem si nechalo v listopadu 2014 zpracovat komplexní studii parkování „Analýza dopravy v klidu ve městě Soběslav“ (Baladová, 2014). Na základě průzkumů byla analyzována doprava v klidu s tím, že průměrná denní obsazenost všech dostupných parkovišť byla okolo 85 %, což se považuje za hodnotu, kdy se již má uvažovat o regulaci parkování. Dokument dále řeší detailně parkování vozidel v širší oblasti historické části města a navrhuje rozdělení parkovacích ploch na rezidentní a abonentní parkování. Parkování vozidel je navrhováno zpoplatnit pomocí instalace cca 13 parkovacích automatů, což je spojeno s finanční investicí zhruba 1,2 mil. Kč (jeden automat je v ceně okolo 90 tisíc Kč). Návštěvnícké parkování předpokládá tarif 10 Kč/h.

Obr. 1: Soběslav, nám. Republiky – letecký pohled

Obr. 2: Soběslav, nám. Republiky - výkres původního stavu

Plánované úpravy

3.1. Náměstí v současné podobě, obr. 1, má celkem 170 parkovacích míst, včetně 52 parkovacích stání, bez jakéhokoli omezení, před kostelem Petra a Pavla, viz výpočtový kalkulátor v Tab. 1. (údaje o počtu stání jsou použity ze studie Baladová, 2014). Náměstí Republiky bude rekonstruováno tak, že před kostelem Petra a Pavla vznikne příjemný veřejný prostor. V souvislosti s tímto architektonickým návrhem budou parkovací stání před kostelem zrušena (modře ohraničená plocha, obr. 2). Jeden z nových návrhů, obr. 5, ale předpokládá realizaci 34 nových šikmých stání na východní a jižní straně parku a dále přidání až 7 parkovacích míst protažením levého parkovacího pruhu se šikmým stáním přes současný vjezd na parkoviště na severní straně parku podél komunikace (červeně ohraničená plocha).

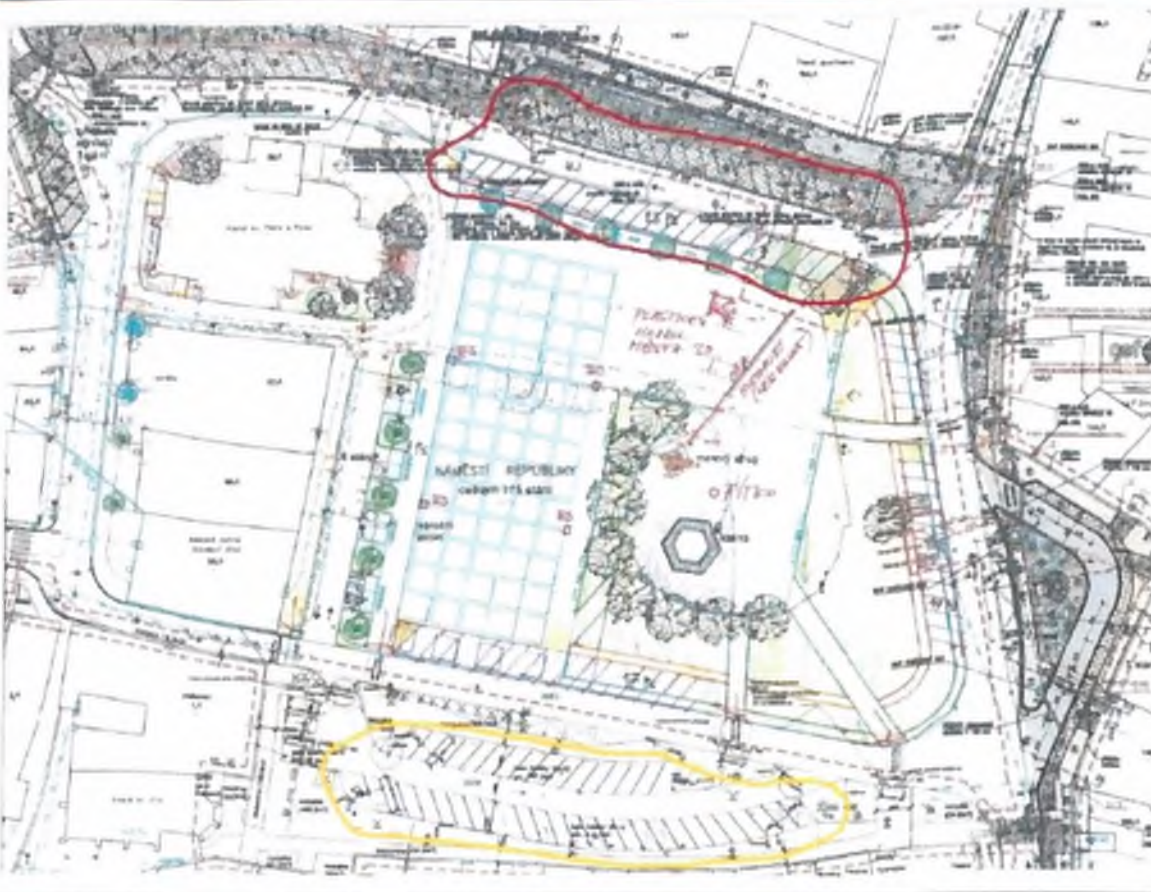
V severní části náměstí, před řadou obchodů, platí v současnosti prosté omezení doby parkování na 1 hodinu a povinnost použít parkovací hodiny (na základě značky IP 13b). Dle slov pana starosty, který citoval místní městské strážníky, funguje respektování časového omezení ze strany řidičů na 70-80%, ale i přesto zde dochází k velkému množství i opakovaných přestupků, které jsou nejprve řešeny domluvou, následně malou pokutou.

Obr. 3: Krátkodobé stání na severní straně před obchody (neděle ve 13 h)

Obr. 4: Detail krátkodobého stání; v pozadí mobilní kovové stojany na kola

Obr. 5: Soběslav, nám. Republiky – návrh nového stavebního uspořádání po přestavbě v 1. etapě

Z diskuse se zástupci města vyplynulo, že hodinové stání vyžaduje trvalý dozor městské policie, který by chtěli omezit tak, aby dozor mohl být jen občasný.

Městský úřad by rád zajistil možnost parkování i pro rezidenty. Dle předběžného zjištění MÚ je v oblasti cca 150 bytů, které jsou orientovány do náměstí a do Bezděkovy ulice, kde je také situace nejkritičtější. Automobilů je hlášeno u majitelů těchto bytů cca 100.

4. Návrh řešení

Doprava v klidu (parkování a odstavování vozidel) se řeší podle ČSN 73 6110 „Projektování místních komunikací“ (řeší umístění stání na území města a jejich počet) a ČSN 73 6056 „Odstavné a parkovací plochy silničních vozidel“ (řeší rozměry jednotlivých typů stání).

Podle ČSN 73 6110 se parkovací a odstavná stání zřizují u všech potencionálních zdrojů a cílů dopravy a jejich počet se určí výpočtem. Docházkové vzdálenosti mají být nejvýše 200 m pro krátkodobá stání a 500 m pro odstavná stání.

Problematika parkování je velmi citlivé téma, kde se nutně **střetávají zcela odlišné filozofie**. Místní obyvatelé (dále rezidenti) jsou zvyklí a chtějí parkovat co nejbližší svému bytu. Návštěvníci, nakupující (dále abonenti) a tím i místní obchodníci si přejí zastavit co nejbližší před místními památkami a obchody. Politická reprezentace města by naopak měla z centra města vytvořit příjemný městský prostor a to i díky restrikcím v parkování.

Předkládaná idea, která je základem navrhovaného řešení je založena na dvou premisách:

1. Musí být umožněno abonentům (nakupujícím a turistům) **krátkodobé parkování** v centru města;
2. V přiměřené míře a za daných podmínek bude zajištěno **parkování pro rezidenty**.

Aby mohly být splněny výše uvedené podmínky, a to za předpokladu úbytku parkovacích míst před kostelem Petra a Pavla, je nezbytně **nutné omezit parkování osob**, kteří na náměstí přestupují na autobusy veřejné hromadné dopravy, případně osob, které náměstí využívají pro parkování vozidla na neomezenou dobu. Obecně je tedy nezbytné omezit mnoha hodinové či celodenní parkování abonentů.

4.1.1.

Fyzické úpravy parkovacích míst na náměstí

V době psaní studie není k dispozici detailnější zakres budoucích parkovacích stání v oblasti náměstí. Snahou je rozšířit parkovací místa náhradou za stání před kostelem. Doporučujeme rozšířit parkování v severní části náměstí – levé parkoviště o cca 7 míst a to náhradou za zrušený vjezd na stávající parkoviště. Z výkresové dokumentace současné přestavby jižního segmentu náměstí vyplývá, že sice přibudou dvě místa u šikmých stání, ale před knihovnou dvě ubudou, takže kapacita zůstává stejná.

Nedoporučujeme realizovat šikmá stání ve východní části parku, jak je naznačeno na Obr. 3, ale naopak doporučujeme realizovat cca 17 šikmých parkovacích stání v jižní části parku. Po těchto optimalizacích by mohlo být získáno cca 24 parkovacích míst navíc.

Dalším krokem, který zvýší kapacitu parkování, je omezení či zrušení vyhrazených stání. Toto je všeobecný trend při řešení parkování s omezenou kapacitou. Pokud nebrání vážné důvody, jednalo by se o 10 míst (knihovna, pojišťovna). Vzhledem k časově omezenému parkování na náměstí by tyto instituce neměly mít problém zaparkovat poblíž svých zařízení.

V Tab. 1 je přehled současného a možného budoucího stavu. Z hlediska fyzické úpravy parkovacích míst je tedy vhodné realizovat:

1. Severní část – levé parkoviště (2)	... rozšířit parkoviště o cca 7 míst
2. Knihovna, pojišťovna – (8), (9), (11)	... zrušit vyhrazená stání 9 míst
3. Parkoviště podél parku (16)	... nových 17 míst

Pro potvrzení odhadovaných čísel je nutné co nejdříve zadat detailní projekt, který zakreslí parkovací místa. Po těchto úpravách bude k dispozici cca 122 volných parkovacích míst a 15 míst

vyhrazených. Zrušena jsou parkoviště před kostelem (3) a (4), celkem 52 míst. Díky navrhovaným změnám by celkový úbytek parkovacích míst na náměstí byl cca 39.

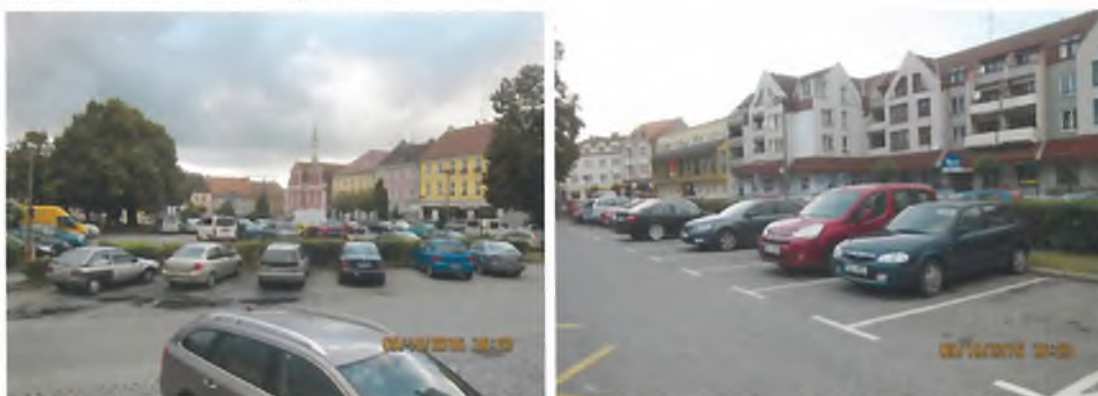
Obr. 6: Z pásu trávníku na jižní straně bude vytvořena jedna řada šikmých stání

Parkování pro rezidenty

Navržené smíšené parkování - kombinace časově omezeného parkování abonentů s parkováním pro rezidenty může fungovat jen tedy, pokud počet vozidel rezidentů nebude vysoce převyšovat počet parkovacích možností.

V listopadu 2014 byl proveden průzkum parkování v nočních hodinách a obsazenost všech parkovacích míst na náměstí byla v 52%, což odpovídalo cca 77 automobilům.

Podobný průzkum byl uskutečněn v neděli odpoledne 9. října t.r. v cca 16 hodin. V té době bylo nemožné parkovat v jižní části náměstí, díky probíhající rekonstrukci. Vozidla rezidentů parkovala tedy před kostelem a v severní části. Celkem bylo napočítáno 65 vozidel. Parkoviště nebyla plně obsazena i při výpadku parkování v celé jižní části.

Obr. 7: Severní část-levé parkoviště (vlevo); parkoviště před kostelem (vpravo). Parkování rezidentů, neděle. října 2016, 16:20 hodin. Jižní parkoviště na náměstí v rekonstrukci

Další průzkum, ze kterého je i podrobná fotodokumentace, proběhl v sobotu 29. října 2016. Na parkovišti před kostelem a na severním parkovišti bylo napočítáno 57 vozidel.

Obr. 7: Parkoviště před kostelem (vpravo), severní část-levé parkoviště (vlevo). Parkování rezidentů, sobota 29. října 2016 v 17 hodin. Jižní parkoviště na náměstí v rekonstrukci

Z obou průzkumů vyplývá, že počet vozidel parkujících na náměstí nikdy nepřevýšil 80, což znamená, že při možné kapacitě parkování 130 míst je zde i dostatečná rezerva pro krátkodobé zaparkování abonentů a je **opodstatněné zavést smíšené parkování**.

Organizace parkování na náměstí

Vzhledem k dostatečné rezervě parkovacích míst pro rezidenty na náměstí Republiky doporučujeme v celé oblasti náměstí, viz Tab. 1 (s výjimkou vyhrazených stání) zavést **smíšené parkování**. To je vymezeno značkou IP12 „Vyhrazené parkování“ s dodatkovou tabulkou E 13R „PRO VOZIDLA S PLATNOU PARKOVACÍ KARTOU“ a další dodatkovou tabulkou E 12S vymežující čas např. Po-Pá 8:00-18:00, So 8:00-12:00 s textem „S PLATNÝM PARKOVACÍM LÍSTKEM“. Toto parkování tedy umožní trvalé parkování pro rezidenty a krátkodobé pro abonenty.

Umístění výše uvedených svislých značek a vodorovného značení bude předmětem detailního projektu.

Vzhledem k relativní kompaktnosti parkovacích stání, která se všechna nacházejí v oblasti náměstí, navrhujeme využití dvou parkovacích automatů, obsluhujících severní a jižní sektor s přesahem do východního sektoru. To umožní nejen krátkodobý pobyt abonentům a neomezí významně turistický ruch, ale umožní také realizovat nákupy v obchodech na náměstí. Odhadovaná vzdálenost k automatu nepřesahuje 70-100 m, ale jejich pozice musí být určena projektem.

Automaty pro krátkodobé parkování mají poměrně nízkou návratnost investice. Pro menší město se cena pohybuje v rozmezí 5 – 10 Kč/h, (parkovné 10,- Kč/h je zavedeno např. ve srovnatelně velkém městě Blatná, v cizině se hodinová sazba za parkovné pohybuje zpravidla v hodnotě 1,- €/h). Naše doporučení je, aby byla v první etapě projektu zavedena progresivní sazba, to znamená pro člověka, který jde vybrat peníze do bankomatu nebo koupit žárovku by byla 5 Kč/30 minut. Pokud turista bude chtít strávit nějaký čas prohlídkou zajímavostí, zaplatí 10 Kč/h.

Většina automatů umožní měnit tarify, takže je možné systém optimalizovat i na základě zkušeností, například po roce provozu. Při poměrně nízké orientované sazbě je sice nižší návratnost, ale naopak bývá vyšší akceptovatelnost.

Pro posílení vazeb na obchody by vybraná parkovací místa, jako je severní část-pravé parkoviště (1), tj. 19 míst a část jižního parkoviště (12) mohla být vyhrazena v době otevření obchodů pouze pro

návštěvnícké parkování použitím značky IP13c „PARKOVIŠTĚ S PARKOVACÍM AUTOMATEM“. To by omezilo dlouhodobější odstavování vozidel rezidentů před obchody.

Výhodou parkovacích automatů je snazší využití pro návštěvníky, kteří nemusí mít parkovací hodiny. Jistou nevýhodou je ale nutnost disponovat drobnými mincemi na zaplacení parkovného.

Dále je nutné zdůraznit, že i při instalaci parkovacích automatů a několika hodinových obrátkách vozidel musí strážníci dohlížet v pravidelných intervalech, a to hlavně v prvních měsících po zavedení tohoto systému. Zkušenosti ukazují, že bez efektivního dohledu se systém placení postupně zhroutí.

V dnešní době není ale problém umístit na náměstí několik přehledových web kamer, které by i ze služebny poskytl přehled, zda a jak se situace mění. Cena za tyto kamery se pohybuje řádově v tisících.

		Současný stav			Budoucí stav			
		Parkoviště	Vyhrazené	z toho ZIP	Parkoviště	Vyhrazené	z toho ZIP	
1.	Severní část- pravé parkoviště	19		2	19		2	
2.	Severní část- levé parkoviště	16		3	23		3	
3.	Parkoviště kostel	47						
4.	Parkoviště kostel - kolmá stání	5						
5.	Před COOP	13			13			
6.	Městský úřad		6			6		rozdílení parkoviště o 7 míst
7.	Městská policie		6			6		
8.	Knihovna - jih		6		6			
9.	Knihovna		2		2			
10.	Jižní část parkoviště	8			8			
11.	Pojišťovna		1			1		zrušení vyhrazených stání
12.	Jižní část	41		1	43		1	zrušení vyhrazených stání
13.	Jižní část	6			4			úprava parkoviště +2 místa
14.	Východní část	2			2			úprava parkoviště -2 místa
15.	Východní část		4		2	2		
	Celkem	151	25	6	122	15	6	
	Grand total		170			131		
				Rozdíl míst celkově			39	
				Úbytek míst pro volné parkování			29	
	nová místa:							
16.	Jižní část parku-šíkmá stání		jedná se o 17 míst		17			
	Celkem				139	15	6	
	Grand total					148		

Tab. 1: Analýza parkovacích míst v původní a nové konfiguraci pomocí výpočetního kalkulátoru

Místa pro stání rezidentů budou tedy ve smíšené zóně, která bude vyznačena pomocí svíslého a vodorovného značení. Parkování v centru města je značný benefit, za který se musí platit.

Cena parkovací karty pro rezidenty se v různých městech liší, v Praze se např. za první vozidlo fyzické osoby, která má místo trvalého pobytu ve vymezené oblasti, platí 600,- Kč/rok, ale za druhé vozidlo a vozidlo pro podnikání se platí řádově více, což je také velmi kritizováno. Rozhodně doporučujeme zavést platbu za možnost parkování v oblasti náměstí. Jako příklad mohou sloužit následující města: Štramberk – počet obyvatel 3 468, karta 1 200,- Kč/rok, Česká Kamenice – počet obyvatel 5 347, karta 500,- Kč/rok, Poděbrady – počet obyvatel 13 180, karta 600,- Kč/rok). Parkovací oprávnění musí být vydáno na SPZ/RZ.

Naše doporučení je zavést poplatek za jednu registrační značku 500 Kč/rok, což odpovídá 1,4 Kč za jeden den parkování.

Eliminace využívání parkovacích míst na náměstí jako parkoviště P+R

Několik vozidel (odhad okolo deseti) využívá pravidelně náměstí jako P&R při přestupu na autobus, případně zde řidiči někde v okolí pracují a na náměstí v pracovní době parkují. Využití náměstí pro odstavení vozidla podporuje to, že se ve východní části nachází zastávka autobusu (obr. 8).

Obr. 8: Zastávka autobusu ve východní části náměstí

Obr. 9: Plocha u stadionu

Z hlediska dlouhodobější strategie rozvoje dopravy v klidu by bylo vhodné realizovat přestup na autobusové linky v zastávkách, které jsou mimo náměstí, blíže k možnému prostoru pro parkování vozidel, např. před stadionem (obr. 9), který se nachází jižně od náměstí ve vzdálenosti 700 m, což odpovídá době chůze do centra max. 10 min.

Za důležité považujeme investovat prostředky do informačních tabulí, které by, hlavně návštěvníky, upozorňovaly na možná odstavná parkoviště v dostatečné vzdálenosti před náměstím (v současné době informační systém pro parkování například zavedlo město Písek). Parkoviště u stadionu by mohlo být upraveno jako P&R (Park and Ride, tedy zaparkování vozidla a přestup na VHD) nebo P&G (Park and Go, tedy zaparkování vozidla a dále pohyb po městě pěšky).

4.1.5.

Parkování u polikliniky

Z další diskuse vyplynulo, že je nutné řešit ve stejné etapě i parkování u polikliniky. Také zde byl o víkendových podvečerních hodinách dvakrát proveden průzkum, který měl ukázat potřeby rezidentů. Ukázalo se, že zde je obsazenost parkoviště rezidenty dokonce nižší, než na náměstí Republiky, a nedosahuje ani 30%.

Obr. 10: Parkování rezidentů u polikliniky o víkendu 9. října v 16:20 hodin (vlevo) a v neděli 29. října 2016 (vpravo)

Z hlediska systémového tedy nebrání nic tomu, aby i zde bylo zavedeno smíšené parkování s jedním parkovacím automatem.

5. Shrnutí

Na základě výše popsaných skutečností lze závěrem konstatovat:

1. Zamýšlená revitalizace náměstí Republiky nebude mít zásadnější vliv na dopravu v klidu. Pokud budou provedeny úpravy dle Tab. 1 a případně další optimalizace, počty parkovacích budou pouze mírně nižší. V každém případě je nutné zajistit fundovaný prováděcí projekt parkování, vč. vodorovného a svislého dopravního značení;
2. Doporučuje se zavést tzv. smíšené parkování na celém náměstí s výjimkou:
 - a. netýká se vybraných vyhrazených stání;
 - b. bezprostředně před obchody, na několika parkovacích místech, omezit dopravním značením parkování rezidentů, aby byla zajištěna vysoká obrátkovost v době otevření obchodů;
3. Stejný typ parkování zavést i u polikliniky;
4. Volit progresivní tarify pro parkovací automaty (5 a 10 Kč/h) a zavést placené parkovací karty pro rezidenty vztažené na RZ vozidla (500 Kč/rok);
5. Tento systém dopravy v klidu doplněný dohledem policie by měl zcela eliminovat mnoha hodinové parkování na náměstí a u polikliniky;
6. Po realizaci systému zajistit účinný dohled městské policie a vymáhání pokut za přestupky. Zvážit instalaci přehledových web kamer pro zvýšení efektivity dohledu.
7. Změny v parkovacím systému doplnit svislými informačními tabulemi sloužícími návštěvníkům města pro lepší orientaci v parkování;
8. Zabránění využívání parkovacích míst na náměstí pro celodenní parkování abonentů spojit výhledově s posunutím zastávek VHD mimo náměstí do míst, kde je potenciální možnost odstavit vozidlo;
9. Koncepčně je nutné řešit možnost zřízení parkoviště P&R resp. P&G.

Ze zkušeností plyne, že je nutné připravit změny v parkování na základě informační kampaně a diskuse s občany, které je nutné přesvědčit o koncepčnosti řešení a nezbytnosti navrhované řešení přijmout.

V Praze dne 29. října 2016